

Českomoravský odborový svaz civilních zaměstnanců armády

Co nového v roce 2022

Vyšší platy, mzdy valorizace důchodů i vyšší dávky

V roce 2022 se zvyšují minimální a zaručené mzdy, také tarifní platy „vybraných“ státních zaměstnanců. Od 1. ledna 2022 je připraveno zvýšení a valorizace důchodů a prodlužuje se tzv. otcovská.

1. Valorizace důchodu - vyšší důchody v roce 2022

V roce 2022 porostou všechny vyplácené důchody. Základní výměra důchodů se zvýší o 350 Kč na 3 900 Kč, procentní výměra vzroste o 1,3 %. Nad rámec zákonné valorizace se důchody všem zvýší o **300 Kč**.

Zvyšování procentní výměry o pevnou částku je výhodné především pro osoby s nižšími důchody. Průměrný starobní důchod vyplácený v lednu 2022 by měl činit **16 274 Kč**. Díky valorizaci jde tedy o zvýšení přibližně o **805 Kč**.

Doplatky valorizace

Pravidla pro valorizaci důchodů se od roku 2022 mění také v tom směru, že základní výměry a procentní výměry vyplácených důchodů se zvyšují od 1. ledna kalendářního roku, ve kterém dochází ke zvýšení, a nikoliv až od splátky důchodu splatné v lednu, jako tomu je do konce roku 2021. ČSSZ vyplácí důchody v pravidelných měsíčních lhůtách na období, které začíná dnem splatnosti (například od 16. ledna do 15. února atd.) nikoli na běžný kalendářní měsíc jako ostatní orgány sociálního zabezpečení vyplácející důchody příslušníkům ozbrojených sil, vyplatí proto spolu s lednovou splátkou důchodu rovněž tzv. doplatek valorizace, který bude tvořen částkou zvýšení důchodu náležejícího za období od 1. ledna 2022 do dne předcházejícího dni splatnosti důchodu (v příkladu do 15. ledna) tak, aby bylo zvýšením důchodů pokryto i období od 1. ledna 2022.

2. Zvýšení minimální mzdy od ledna 2022

Od 1. ledna 2022 se bude zvyšovat také minimální mzda a to o **1 000 Kč** na **16 200 Kč** za měsíc pro zaměstnance se stanovenou týdenní pracovní dobou 40 hodin. Minimální hodinová mzda vzroste z 90,50 Kč na **96,40 Kč**.

Česká republika patří v rámci Evropské unie k zemím s jedním z nejnižších poměrů minimální mzdy vůči průměrné mzdě. V roce 2017 byla tato relace jen 37,1 %, avšak díky růstu minimální mzdy v posledních letech v roce 2022 dosáhne zhruba 41,7 % průměrné mzdy.

Spolu s minimální mzdou se zvýší i nejnižší zaručené mzdy v osmi skupinách prací odstupňovaných zejména podle jejich složitosti a odpovědnosti.

3. Zvýšení zaručené mzdy v roce 2022

Minimální mzda podmiňuje růst nejnižších úrovní zaručené mzdy. Ty stanovují nejnižší cenu práce odstupňovaně podle její složitosti, odpovědnosti a namáhavosti. Jedná se o mzdu nebo plat, na kterou zaměstnanci mají podle nárok při týdenní pracovní době 40 hodin. Nejnižší úrovně zaručené mzdy platí pro zaměstnance, jejichž mzdy nejsou sjednány v kolektivních smlouvách a u zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Typy práce se zařazují do 8 skupin a pro každou z nich je stanovena příslušná nejnižší úroveň zaručené mzdy.

Skup.	Profese	Zaručená měsíční mzda (v Kč)		Zaručená hodinová mzda (v Kč)	
		2021	2022	2021	2022
1.	Pomocnice v kuchyni, švadlena drobných úprav, uklízečka, doručovatel zásilek, nosič zavazadel	15 200	16 200	90,50	96,40
2.	Kopáč, lešenář do 10 m, sanitář, pokojská, trafikant, asfaltér	16 800	17 900	99,90	106,50
3.	Zedník, klempíř, instalatér, topenář, číšník, barman, holič, kadeřník	18 500	19 700	110,30	117,50

4.	Průvodce s tlumočením, kuchař specialista, krejčí v modelové a zakázkové výrobě	20 500	21 800	121,80	129,80
5.	Řidič autobusu, mistr, dispečer, záchranář, všeobecná zdravotní sestra, porodní asistentka, personální a mzdová účetní, průzkumník trhu, učitel ve školce	22 600	24 100	134,40	143,30
6.	Obchodní referent, speciální pedagog, správce sítí, tvůrce IT systému, samostatný projektant rozsáhlých a náročných staveb	24 900	26 600	148,40	158,20
7.	Finanční expert, lékař, zubař, farmaceut, expert na marketing, programátor	27 500	29 400	163,90	174,70
8.	Odborník na finanční a obchodní strategii organizací, makléř na finančním a kapitálovém trhu, špičkový vědecký pracovník řešící principálně nové vědeckovýzkumné okruhy	30 400	32 400	181,00	192,80

Růst minimální mzdy a nejnižších úrovní zaručené mzdy navýší i příjmy státu. Na sociálním pojištění by se mělo vybrat o 0,97 mld. Kč více než v roce 2021, příjmy ze zdravotního pojištění by se mohly zvýšit o zhruba 0,36 mld. Kč. Dle dostupných údajů lze předpokládat zvýšení ročních mzdových nákladů zaměstnavatelů v podnikatelské sféře o cca 5,69 mld. Kč, v nepodnikatelské sféře o zhruba 0,37 mld. Kč.

4. Zvýšení platů státních zaměstnanců v roce 2022

Od 1. ledna 2022 dochází k valorizaci platových tarifů zaměstnanců ve veřejných službách a správě a státních zaměstnanců, a to následovně:

- **1. stupnice** – zaměstnanci jinde neuvedení – nevalorizuje se, platové tarify zůstávají na úrovni let 2020 a 2021;
- **2. stupnice** – sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách – o 700 Kč;
- **3. stupnice** – nelékařští zdravotničtí pracovníci – 2. až 7. platová třída o 700 Kč, 8. až 15. platová třída o 6 %;
- **4. stupnice** – lékaři a zubní lékaři – o 6 %;
- **5. stupnice** – pedagogičtí pracovníci v regionálním školství – o 2 %.

Pojistné na sociální zabezpečení

V oblasti pojistného na sociální zabezpečení dochází od 1. 1. 2022 k těmto změnám:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je 38 911 Kč,
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného činí 1 867 728 Kč,
- rozhodná částka (daňový základ) zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonává vedlejší činnost, je 93 387 Kč ročně,
- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro OSVČ vykonávající hlavní činnost je 9 728 Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 2 841 Kč,
- minimální měsíční vyměřovací základ pro OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost je 3 892 Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 1 137 Kč,
- minimální platba pojistného na dobrovolné nemocenské pojištění OSVČ činí od ledna 2022 činí 147 Kč.

Od 1. 1. 2022 se výše penále podle § 20 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, stanoví podle předpisů občanského práva o výši úroku z prodlení, tedy ve výši reposazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů.

Nemocenské pojištění

Redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu, který slouží pro výpočet výše dávek nemocenského pojištění, se pro rok 2022 zvyšují takto:

- první redukční hranice na 1 298 Kč,
- druhá redukční hranice na 1 946 Kč,
- třetí redukční hranice na 3 892 Kč.

Otcovská - Od 1. 1. 2022 se prodlužuje podpůrná doba (doba poskytování dávky) z jednoho týdne na dva týdny. Prodlužuje se období, v němž může být otcovská poskytována, v případě, kdy bylo dítě hospitalizováno v období prvních 6 týdnů života, o dobu hospitalizace.

Ošetrovné - Od 1. 1. 2022 se již nevyžaduje podmínka soužití ve společné domácnosti u některých blízkých příbuzných. Podmínka soužití v domácnosti se nevyžaduje u příbuzných v linii přímé podle občanského zákoníku (např. otec, matka, babička, děda, syn, dcera, vnuk, vnučka), a dále u sourozenců, manžela, manželky, registrovaného partnera (partnerky), rodiče manžela (manželky) nebo registrovaného partnera (partnerky).

Dlouhodobé ošetrovné - Dochází ke zkrácení doby pobytu v zařízení lůžkové péče jako podmínky nároku na dávku ze 7 na 4 kalendářní dny. Ruší se podmínka hospitalizace pro poskytnutí dlouhodobého ošetrovného v případě péče o osobu v inkurabilním (nevyléčitelném) stavu. Zavádí se možnost požádat o vydání rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče po skončení hospitalizace do 8 dnů od jejího ukončení.

Novela zákona o zaměstnanosti

Novela zákona zavádí příspěvek v době částečné práce, poskytovaný zaměstnavateli za účelem udržení úrovně zaměstnanosti při splnění zákonem stanovených podmínek po dobu stanovenou nařízením vlády. Příspěvek bude možné poskytovat při splnění zákonem stanovených podmínek pouze za předpokladu, že dosavadní úroveň zaměstnanosti bude ohrožena. Cílem je udržení úrovně zaměstnanosti. Na základě příslušného nařízení vlády tedy dojde k aktivaci poskytování příspěvku v době částečné práce. Novela má dělenou účinnost – 1. července 2021, 1. ledna 2022 a 1. července 2022.

V souvislosti s novelou zákona o zaměstnanosti, provedenou v roce 2021 zákonem č. 248/2021 Sb., vyvstane pro zaměstnavatele od 1. dubna 2022 nová povinnost zakotvená v zákoně o nemocenském pojištění - v rámci oznámení o dni skončení doby zaměstnání se zaměstnancem vůči OSSZ bude zaměstnavatel muset uvádět také údaje potřebné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti (podle § 42 odst. 3 zákona o zaměstnanosti), týká-li se toto oznámení zaměstnaných osob.

Nově tak v souvislosti s touto změnou bude úřad práce na základě oprávnění zakotveného v zákoně o zaměstnanosti moci získávat údaje rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti z informačních systémů vedených Českou správou sociálního zabezpečení podle zákona o nemocenském pojištění. Tímto dojde k výraznému odbřemenění uchazeče o zaměstnání a zrychlení procesu rozhodování o přiznání podpory v nezaměstnanosti.

V reakci na výrazné změny hospodářské situace, které přímo souvisely se šířením nákazy COVID-19 v České republice a měly negativní dopad na trh práce a také v návaznosti na zvýšení minimální mzdy, je s účinností od 1. dubna 2022, tedy již pro 1. kalendářní čtvrtletí roku 2022, navrhováno **navýšení maximální částky příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce** podle § 78a odst. 17 zákona o zaměstnanosti, a to **ve dvou variantách: varianta I** - 14 200 Kč (zvýšení o 600 Kč) nebo na 14 600 Kč (zvýšení o 1 000 Kč) – **varianta II**. Navrhované opatření má zabránit nežádoucímu snižování zaměstnanosti osob se zdravotním postižením, které mají ztíženou možnost uplatnění na trhu práce. (Návrh nařízení vlády obsahující toto navýšení příspěvku je nyní v legislativním procesu, přičemž v současné době probíhá mezirezortní připomínkové řízení.)

Ve vztahu k **problematice nelegálního zaměstnávání** se předpokládá předložení návrhu na legislativní úpravu dosavadní definice nelegální práce zakotvenou v zákoně o zaměstnanosti. Nová pravidla směřující k vyšší bezpečnosti práce s takzvanými vyhrazenými technickými zařízeními, jsou zmíněna výše, v oddíle pracovněprávní oblasti.

Změny v oblasti nepojistných sociálních dávek – výběr ze změn

1. Příspěvek na bydlení

Tak, jako každý rok, zvyšují se částky, které se započítávají jako náklady na bydlení (normativní náklady na bydlení) i částky za pevná paliva, pro stanovení nároku a výše příspěvku na bydlení, který se bude poskytovat od ledna 2022.

2. Hmotná nouze

Na základě poslanecké iniciativy byl novelizován zákon o pomoci v hmotné nouzi. S účinností od ledna 2022 tak budou moci Úřady práce ČR na základě oznámení obce s rozšířenou působností provádět srážky z dávek – příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, na úhradu nezaplacených pokut za přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku. Stejně budou postupovat v případě nepřihlášení dítěte k zápisu k povinné školní docházce a v případě zanedbávání péče o povinnou školní docházku žáka, nebo také u osob, které nezaplatili pokutu za porušení obecní vyhlášky, jež stanoví

podmínky pro pořádání sportovních a kulturních akcí. O srážkách po oznámení budou rozhodovat Úřady práce ČR.

Růst cen energií – změna zákona o státní sociální podpoře

Enormní růst cen elektrické energie a zemního plynu zasáhl stovky tisíc domácností, které nedobrovolně skončily v režimu dodavatelů poslední instalace (DPI). Dotkne se však také domácností, kterým končí fixace smluv nebo ji vůbec neměly. Vláda proto připravila sadu adresných opatření, která umožní čerpání pomoci přímo k postiženým rodinám. Domácnostem, které nejvíce postihl skokový nárůst cen energií, pomůže překlenout finanční problémy změna příspěvku na bydlení. Hlavním cílem je pomoci rychle a efektivně těm nejohroženějším domácnostem, které nemají dost prostředků na pokrytí nedoplatků za energie v režimu dodavatelů poslední instalace (DPI), kam nedobrovolně spadly po ukončení činnosti některých dodavatelů. Tyto domácnosti budou moci čerpat mimořádnou okamžitou pomoc. Podnikatelé pak při vynucené změně dodavatele energií mohou využít rozšíření programu Záruka 2015 až 2023.

Novelu zákona o státní sociální podpoře, která umožní, aby více lidí dosáhlo na příspěvek na bydlení a mohlo ho využít i na úhradu vyšších faktur za energie, projednala a schválila vláda dne 5. ledna 2022. Tento týden o ní bude v režimu legislativní nouze jednat Poslanecká sněmovna a poté Senát.

- V rámci příspěvku na bydlení hrají klíčovou roli takzvané normativní náklady na bydlení, které jsou dané zákonem. Jsou to průměrné náklady na průměrný byt se zohledněním velikosti domácnosti a obce. Z nich se pak odvozuje výše příspěvku na bydlení, který lze poskytnout. Pravidelná úprava těchto částek na základě vývoje indexu spotřebitelských cen byla již vládou schválena s platností od 1. 1. 2022. Avizovaný skokový nárůst nákladů domácností na energie však vláda v rámci dosavadního zmocnění, které jí ukládá zákon o státní sociální podpoře, nemůže v plné míře promítnout do pravidelné úpravy částek normativních nákladů na bydlení. Proto byla připravena tato novela zákona.
- Nová pravidla by měla platit zpětně od ledna, tj. změny by měly být účinné nejpozději do 31. ledna 2022 (o příspěvek půjde žádat zpětně až po dobu tří měsíců) – novela zákona o státní sociální podpoře zvyšuje tzv. normativní náklady, které jsou vedle příjmů domácnosti rozhodujícím faktorem pro nárok na příspěvek na bydlení. Vedle toho metodický pokyn MPSV zároveň zpřístupní většímu okruhu domácností i další dávku - tzv. mimořádnou okamžitou pomoc.
- Mimořádná okamžitá pomoc (MOP) by měla směřovat do domácností, které se kvůli úhradě vysokých nákladů dostaly do hmotné nouze. Umí pomoci s jednorázovou úhradou nedoplatků, případně s jinými nutnými výdaji, na které domácnostem po úhradě nezůstávají vlastní finanční prostředky, existuje totiž více druhů této jednorázové dávky. Specifickým druhem mimořádné okamžité pomoci je pomoc s nedoplatkem na vyúčtování DPI, u níž je základním předpokladem, že domácnost přešla na standardní produkt a má k dispozici vyúčtování za období v režimu DPI. V tomto případě lze požádat na úřadu práce o pomoc prostřednictvím právě této dávky MOP - vyúčtování DPI. Domácnostem, které už po zaplacení vysokých záloh na energie nemají dostatečně vysoký disponibilní příjem na úhradu jiného nezbytného výdaje (nájem, zimní oblečení apod.) by pak měla pomoci MOP jednorázový výdaj nebo MOP sociální vyloučení.
- Pravidla pro vyplácení MOP se tedy zmírnila tak, aby se rozšířil počet lidí, kteří tuto pomoc od státu mohou čerpat. Nově bude možné při posuzování příjmů a nákladů zohledňovat rovněž závazky typu hypoték, leasingů apod. Úřady práce budou každou žádost o MOP posuzovat individuálně. Veškeré změny jsou navrhovány tedy proto, aby bylo možné vždy se zohledněním nejrůznějších typů příjmů a nákladů objektivně posoudit celkovou platební (ne)schopnost dané rodiny a správně vyhodnotit adekvátní výši podpory.

Změny v daních - lidé si polepší díky slevě na poplatníka

Od 1. ledna se opět mění podmínky některých daní a odvodů. Nově se tak zvyšuje základní sleva na dani pro každého poplatníka, zvyšuje se také daňové zvýhodnění na druhé a třetí dítě. Kromě toho bude zrušeno dosavadní zastropování daňového bonusu, který finanční úřady vyplácejí rodičům, jejichž sleva na děti převyšuje vyměřenou daň. Měsíční záloha na paušální daň pro OSVČ vzroste na 5994 korun. Deník připravil základní přehled, co nás v roce 2022 čeká.

- Základní sleva na dani na poplatníka již od ledna 2021 vzrostla o tři tisíce korun na 27 840, od ledna 2022 se zvyšuje na 30 840 korun, tedy o další tři tisíce korun.
- Minimální mzda pro zaměstnance s týdenní pracovní dobou 40 hodin se zvyšuje o tisíc korun na 16 200 korun. Její výše ovlivňuje také minimální zálohu na zdravotní pojištění pro OSVČ, která bude nově činit 2627 korun. Minimální záloha na sociální pojištění pro živnostníky, kteří pro 2022 chtějí danit paušální daní, činí 2841 korun. Od minimální mzdy se odvíjí i výše takzvaného školovného.

- Měsíční záloha na paušální daň pro živnostníky nově vychází na 5994 korun. Kromě minimální zálohy na zdravotní pojistné ve výši 2627, a na sociální pojistné ve výši 3267 korun zahrnuje zálohu na daň z příjmů ve výši 100 korun. OSVČ se do tohoto režimu mohou přihlásit do 10. ledna přes on-line formulář na adrese www.mfcr.cz/oznameni. Zda se jim tato paušální daň vyplatí, mohou živnostníci zjistit na www.mfcr.cz/kalkulacka. Záloha za první měsíc roku je splatná do 20. ledna – pro dosavadní i nové poplatníky v paušálním režimu.
- Daňové zvýhodnění na vyživované děti je na první dítě stále 15 204 koruny, částka ale již v průběhu roku 2021 vzrostla u dalších dětí, a sice na 22 320 korun na druhé a na 27 840 korun na třetí. Nově se také zruší dosavadní zastropování měsíčního daňového bonusu (rozdílu mezi vypočtenou daní z příjmů a slevou na děti), který finanční úřad vyplácí v případě vyměření záporné daňové povinnosti. Zatímco v předchozích letech činila maximální výše bonusu 60 330 korun, od nynějška lze čerpat bonus v jakémkoliv výši.
- Již od 1. ledna 2021 byla zrušena superhrubá mzda. Zaměstnanci to již pocítli tím, že jim z každé měsíční výplaty zůstává v čistém vyjádření řádově o tisícekoruny více. Na druhé straně tato změna povede ke zvýšení daňového zatížení těch lidí, kteří kromě příjmů ze zaměstnání mají další příjmy, jež v součtu se zaměstnáním převyšují limit pro daňovou sazbu 23 procent místo dosavadních 15 procent. Tedy ti, kteří měli celkový roční příjem přes 1,7 milionu korun. Toto vyšší daňové zatížení se projeví při podání daňového přiznání za letošní rok.
- Ve volebním roce 2021 se výrazně navyšovaly slevy na dani. Projeví se to zřejmě ve výplatách za březen 2022 inkasovaných v dubnu, kdy zaměstnanci dostávají zpět daňové přeplatky, které jim zaměstnavatelé průběžně strhávají ze mzdy formou zálohy.
- Nově v případě exekutorem zastavené exekuce, u níž pohledávka nepřevyšuje částku 1500 korun bez příslušenství a která byla vymáhána alespoň po dobu tří let, je zavedena sleva na dani za tuto zastavenou exekuci.
- Regulace vodného a stočného - Ministerstvo financí nastavilo pravidla, aby spotřebitel za vodné a stočné zaplatil pouze tolik, kolik je nutné. Zavedlo nově takzvané vyrovnání – pokud dodavatelská společnost vybere na vodném a stočném více, než by měla, bude spotřebitelům tyto prostředky v následujících letech vracet spotřebitelům formou nižší ceny.

Změny v dopravě – tresty za parkování, povinné odstupy a konec „pivokol“

Největšími změnami na silnicích v příštím roce budou vyšší pravomoci pro strážníky, povinnost udržovat výrazně větší odstup při předjíždění cyklistů a přísnější trestání stání na místech pro zdravotně postižené (další změny např. změna promlčecí doby u přešupků, odstraňování vraků, mýto pro kamiony, možnost řízení traktoru s RP skup. C).

- Městští a obecní policisté budou smět na místě řešit přešupky související s neoprávněným užitím vyhrazeného jízdního pruhu. Policisté a celníci také dostanou nově pravomoc odebrat na místě registrační značku nebo nasadit „botičku“ autům řidičů, kteří nezaplatí pokutu udělenou na místě. Nebo, pokud se při kontrole zjistí, že řidič má starší dluh z neuhrazené pokuty.
- Na silnicích bude nově povinné udržet od cyklistů při předjíždění bezpečný odstup nejméně 1,5 metru. Tam kde je povolena maximální rychlost 30 kilometrů v hodině, bude stačit pouze metrová vzdálenost. Cyklisté nově nebudou povinni užít vyhrazený jízdní pruh pro cyklisty nebo stezku pro cyklisty či prostor vymezený jim v křižovatce, pokud by tím ohrozili bezpečnost nebo plynulost provozu.
- Neoprávněné stání na parkovišti vyhrazeném pro osoby se zdravotním postižením nebo zneužití parkovacího průkazu pro postižené se kromě pokuty bude trestat zapsáním dvou bodů do bodového hodnocení řidičů.
- Na takzvaných pivních kolech se nově nebude smět požívat alkohol ani jezdit pod jeho vlivem, stejně jako po požití jiných návykových látek. Jezdci na nich se budou povinni podrobit na výzvu policistů vyšetření, zda nejsou pod vlivem alkoholu nebo drog.

Změny v oblasti ekologie – konec jednorázových platů

Už na konci června zřejmě skončí doba, do kdy mohou výrobci a obchodníci doprodat své zásoby plastových brček a míchátek nebo tyčinek s vatou. O jejich konci ve své směrnicí rozhodla Evropská unie. Česko sice zatím nestihlo přijmout zákon, který by evropskou legislativu v této věci sjednotil s tou domácí, do léta by to ale poslanci měli stihnout...

Změny v oblasti telemarketingu

Od července 2022 začne platit novela zákona o elektronických komunikacích, která mimo jiné zavádí přísnější pravidla pro telemarketing. Doposud telefonisté z call center mohou kontaktovat kteréhokoliv klienta. Pokud si dotyčný tyto hovory nezablokoval u svého mobilního operátora v tzv. účastnickém seznamu. Uvedená novela ale přináší zásadní obrat, nově budou muset lidé zavolat svému operátorovi a poskytnout mu souhlas, aby ho firmy mohly kontaktovat.

Telemarketing patří v Česku mezi stále rozšířené způsoby pro oslovování klientely ze strany firem z nejrůznějších segmentů. Novela však velmi striktně omezí fungování call center. Ochranu soukromí před přímým telemarketingem zajistí tzv. princip opt-in (nyní opt-out), na který se nově přechází, tzn., že telefonicky půjde kontaktovat pouze osobu, která v účastnickém seznamu bude mít uvedeno, že si přeje být kontaktována. Telemarketingové firmy s call centry tak podle svých zástupců začnou propouštět telefonisty, některé ukončí svoji činnost. Novela zákona vejde v platnost od 1. ledna 2022, její účinnost se ale posouvá na 1.července. Firmy tak budou mít půl roku se na novinky připravit.

Změny - stavby, hypotéky i vytápění

Překotný růst cen a úrokových sazeb bank se v příštím roce promítne do staveb nových domů. Mnoha lidem splácejícím hypotéky se jejich měsíční splátka zvýší o tisíce korun. Po deseti letech od přijetí legislativy šetrnější k životnímu prostředí budou navíc od září zakázány neekologické kotle 1. a 2. emisní třídy.

- Od 1. ledna 2022 je přináší novela vyhlášky o energetické náročnosti budov. Nové domy „s téměř nulovou spotřebou energie“ musí mít regulovatelné vytápění, větrání a osvětlení i účinné pokrytí spotřeby energie, jež má být částečně zásobována z obnovitelných zdrojů. U nových bytových domů bude potřeba využít kombinace chytré řízené vzduchotechniky s LED osvětlením nebo s obnovitelným zdrojem, tedy fotovoltaiou nebo tepelným čerpadlem.
Nové domy budou také muset mít lepší okna. Namísto těch s dvojitými skly bude třeba instalovat trojitá, anebo navýšit tloušťku tepelných izolací obálky budovy o 30 milimetrů.
Novostavby se tak zřejmě prodají až o dvě procenta. „U běžného dvoupodlažního rodinného domu se budou vícenáklady nejčastěji pohybovat mezi 50 a 80 tisíci korunami,“ uvedla Šárka Tomanová z organizace Šance pro budovy. Přínosem by ale naopak měla být úspora na energiích.
- Česká národní banka (ČNB) rozhodla, že se od 1. dubna 2022 zpřísní podmínky pro poskytování hypoték. Nově je banky budou smět poskytovat jen na 80 procent hodnoty nemovitosti, nyní je to na 90 procent.
Kromě toho se žadatel o hypotéku bude smět zadlužit nanejvýš do 8,5násobku svého ročního příjmu, pouze u mladých lidí do 36 let to bude 9,5násobek. Měsíční splátky dluhu budou smět být nanejvýš 45 procent čistého měsíčního příjmu žadatele, u lidí do 36 let mohou činit až 50 procent jeho čistého příjmu.
Potíže mohou čekat i lidé, kteří již sice hypotéku mají, ale budou si ji v příštím roce muset refinancovat. Nyní totiž obvykle mají sazby okolo dvou až 2,5 procenta. Protože ČNB opakovaně zvyšuje své základní úrokové sazby, stále stoupají také sazby hypotečních bank. Pokud se tak hypotéka po refinancování vyšplhá na pět procent, zřejmě se měsíční splátka pro mnoho lidí neúnosně prodraží, a budou se muset zbavit své nemovitosti.
- Staré kotle 1. a 2. emisní třídy musí být vyřazeny z provozu nejpozději do 1. září 2022. Kdo si do té doby svůj čoudící kotel nevymění za šetrnější vytápění na dřevo, plyn či tepelné čerpadlo, může zaplatit pokutu až 50 tisíc korun. A pokud v něm bude topit znovu, tak ho pokuta čeká opakovaně. O povinné výměně kotlů rozhodla již v roce 2012 tehdejší vláda, takže na její provedení měli lidé deset let času.
Ke zdravějšímu vytápění lidem stále mohou pomoci kotlíkové dotace vyhlášené ministerstvem životního prostředí. Peníze se prostřednictvím jednotlivých krajů začnou rozdělovat počátkem příštího roku. Stát více podpoří domácnosti s nižšími příjmy, těm může kupříkladu na tepelné čerpadlo přispět až částkou 130 tisíc korun.

Nová pravidla pro reklamace - obchody nesmí „svádět“ poruchy na zákazníky

Česko letos musí přijmout nová pravidla EU, která způsob reklamace upravují. Záruční doba na nové zboží zůstane dva roky. Pokud se ale vada projeví během prvního roku po koupi zboží, bude se předpokládat, že zboží mělo vadu už z výroby či vznikla při předání zákazníkově. Jestliže obchodník bude tvrdit, že závadu způsobil zákazník nesprávným používáním, musí to prokázat, a to nejlépe odborným znaleckým posudkem.

Aby k takovému zpřísnění reklamací došlo, je nutné změnit občanský zákoník. Minulá Sněmovna to nestihla, nová by tak měla učinit co nejdříve, aby se české právo sjednotilo s unijními pravidly.

Zajímavostí přitom je, že podobný systém u nás již funguje, jenom je kratší a zákazníci o něm moc nevědí. Kromě běžné záruky totiž nyní existuje i tzv. zákonná odpovědnost za vady. Uplatnit právo z vadného plnění lze v tomto případě do šesti měsíců od koupě. V této době tedy kupující nemusí prokazovat, že zboží má vadu, protože se její existence předpokládá. V prvním půlroce po nákupu tedy musí sám obchodník, jenž se chce odpovědnosti za vady zprostit, prokázat, že zboží bylo v pořádku a vadu způsobil kupující jeho nesprávným užíváním.

Pokud však poslanci zákoník novelizují, dostanou spotřebitelé „k dobru“ dalších šest měsíců, o které se povinnost pro prodávající stranu dokazovat bezvadnost výrobku prodlouží. Protože lidé často o svých právech nevědí, dělají zejména menší obchodníci obvykle „mrtvého brouka“ a reklamace rovnou zamítají. To by se právě mělo s přijetím nové legislativy změnit. Nová pravidla vycházejí z evropské směrnice, která má posílit postavení spotřebitelů. Ta dokonce umožňuje přenést „důkazní břemeno“ na obchodníky až na celé dva roky.